

Souběžné plánování

Vojenskotechnická revoluce a s ní spojené nové prostředky a způsoby vedení ozbrojeného zápasu mají zásadní vliv na charakter práce velitelů a štábů při velení a zejména při organizaci bojové činnosti vojsk. Stále více se projevuje rozpor mezi rostoucím objemem řídicí činnosti a zkrácenými lhůtami na splnění všech úkolů. Čas je jedním z rozhodujících činitelů v boji za získání a udržení iniciativy, předejití nepřítele v činnosti a zmaření jeho záměrů. Ve spojitosti s tím má aktuální význam otázka zkracování času potřebného ke splnění organizačské práce velitelů formou větší racionalizace metod práce.

Zajímavé v tomto směru jsou zkušenosti z práce velitelů a štábů tankových armád (tankových a mechanizovaných sborů), kteří v letech Velké vlastenecké války nejčastěji organizovali všechna potřebná opatření ve velmi krátkých lhůtách. To bylo podmíněno tím, že tankové armády byly většinou rozmístěny ve značné vzdálenosti od prostoru plánované bojové činnosti a kromě toho v průběhu útočných operací velmi často měnily směry bojové činnosti. Tato situace nutila velitele a štáb armády nejen velet ke splnění původního úkolu, ale současně organizovat přesun nebo přeskupení vojsk a připravovat operaci na novém směru.

V těchto podmínkách používali hlavně postupné souběžné metody nebo metody vydávání předběžných nařízení.

Při postupné souběžné metodě (v té době se běžně používalo názvu souběžná) se uskutečňovalo přijetí rozhodnutí a vydání úkolů v každém organizačním celku, avšak postupně na různých stupních velení. Po přijetí a schválení rozhodnutí byly podřízeným velitelům postupně doručovány pokyny pro součinnost. Souběžně s tím nižší stupně velení pracovaly na organizaci boje. Velitel divize např. po vydání svého rozhodnutí odjížděl k nadřízenému veliteli pro pokyny pro součinnost. V té době velitelé útvarů přijímali svá rozhodnutí a vydávali úkoly jednotkám. Po obdržení pokynů pro součinnost organizovali ji v podřízených jednotkách společně s přidělenými a podpůrnými silami a prostředky a se sousedy.

Hlavním kladem této metody bylo to, že umožňovala organizovat a připravovat bojovou činnost v poměrně krátké době. Není vyloučeno použití této metody i v současných podmínkách.

Při metodě vydávání předběžných nařízení byl obdrženy úkol okamžitě předáván hlavním funkcionářům polního velení armády. Po ujasnění úkolu byly vy-

dávána velitelům divizí předběžná nařízení, která obsahovala nejnovější údaje o nepříteli, směr plánovaného útoku a doby pohotovosti. (Obsah této metody plánování v současných podmínkách je jiný).

Metody organizátorské práce velitelů a štábů v poválečném období byly značně zdokonaleny. Rozdíl v současné době používaných metod je v pořadí, obsahu a

způsobu realizace zejména při nejdůležitějších opatřeních — přijetí rozhodnutí, vydání úkolů a organizace součinnosti.

V článku rozebereme jenom metodu souběžného plánování bojové činnosti, které nejvíce používají velitelé a pracovníci štábů. Jeho základem je metoda vydávání předběžných nařízení, používaná v letech Velké vlastenecké války.

Metoda souběžného plánování se liší od jiných metod tím, že určitá práce, spojehá s přijetím rozhodnutí, prakticky probíhá současně na několika velitelských stupních a organizace bojové činnosti na jednotlivých stupních velení začíná již před obdržením úkolu. Souběžnost v práci s využitím této metody je zabezpečována mnohými podmínkami; hlavní jsou však: vydání obsahu úkolu formou předběžných nařízení a včasné (ještě do obdržení úkolu) zhodnocení údajů situace současně na všech směrech.

Někteří vojenští odborníci mají názory, že souběžná práce podřízených štábů je zabezpečována jen prostřednictvím předběžných nařízení, která vydává velitel po ujasnění úkolu. Tento názor je nepřesný a neodráží mnohé další podmínky a činitele, které ovlivňují souběžnost práce velitelů a štábů různého stupně velení.

Je jasné, že základem přijetí rozhodnutí a organizace bojové činnosti vojsk je úkol, který dostal velitel od svého nadřízeného velitele. Avšak v řadě případů, zejména při rychlejších změnách situace nebo při ztrátě spojení s nadřízeným velitelem, velitel a štáb organizují bojovou činnost, aniž by čekali na jakákoli nařízení nebo pokyny. Rozhodují se jen na základě zhodnocení vzniklé bojové situace a předvídání jejího dalšího vývoje.

I v normálních podmínkách, kdy nadřízený velitel vydává úkol, předvídání možného vývoje činnosti vojsk může být výchozím předpokladem k zahájení organizace operace (boje), umožní velitelům a štábům projevit iniciativu, tvůrčí schopnosti a s předstihem uskutečňovat celou řadu opatření ještě před obdržením bojového úkolu. Tento způsob práce nemění samu podstatu organizace bojové činnosti i když využívá jiné posloupnosti splnění

různých opatření a navíc zvyšuje účinnost práce jako celku.

Obsah a posloupnost práce velitele od zahájení organizace bojové činnosti do doby obdržení úkolu spočívá ve zhodnocení známých údajů situace na pravděpodobném směru (prostoru) pravděpodobné činnosti, v předvídání možného charakteru očekávaného úkolu, ve zhodnocení údajů situace a v plánování řady organizačních a přípravných opatření. Potom vydává vojenským potřebná nařízení, aniž by čekal na úkol od nadřízeného velitele.

Zkušený velitel ještě před obdržením úkolu (v závislosti na vzdálenosti podřízených svazků, nebo útvarů od nepřítelů, situací na frontě a rázu terénu) je s to poměrně hodnověrně předvídat, jaký úkol bude plnit: pochod s předvídáním střetného boje, útok z chodu z vyčkávacího prostoru, násilný přechod vodní překážky atd. To veliteli umožňuje v určitém rozsahu organizovat odpovídající přípravná opatření, promyslet pravděpodobnou bojovou sestavu vojsk ke splnění plánovaného úkolu a řešit řadu dalších otázek spojených s organizací bojové činnosti.

Nejdůležitějším činitelem, který určuje účinnost metody souběžného plánování, je vydání neúplných úkolů podřízeným, které však jsou dostatečným podkladem pro cílevědomou práci k organizaci předvídání bojové činnosti na nižších stupních velení. K zapojení podřízených stupňů velení do procesu souběžného plánování používáme předběžných nařízení.

Ze získaných zkušeností víme, že obsah těchto nařízení, vydávaných po ujasnění úkolu, je na jednotlivých stupních velení různý. V posledních letech se však jejich obsah více méně ustálil. Při organizaci bojové činnosti předběžná nařízení v podstatě obsahují:

- pásmo (směr) útoku,
- čáry (čára) úkolů,
- doby pohotovosti,
- některá opatření k zabezpečení bo-

je atd.

Je to prakticky bojový úkol podřízených vojsk i když není úplný a formulačně přesný.

Tyto podklady však postačují k tomu, aby velitel a štáb mohl cílevědomě hodnotit situaci v konkrétním pásmu budoucí činnosti, na základě známých podkladů se správně rozhodnout a v odpovídajícím rozsahu určit úkoly podřízeným.

Zkušený velitelé tuto metodiku dodržují. Ovšem v mnoha případech pracují bez

potřebného systému, jen na základě osobní praxe. Někdy se setkáváme i s odmítavým stanoviskem k vydávání předběžných nařízení ihned po ujasnění úkolu z důvodu, že tato nařízení mohou být méně promyšlená a že situace v průběhu dalšího hlubšího hodnocení je budeme rušit nebo měnit. Proto některé štáby nespěchají s vydáváním těchto nařízení dokud velitel nepřijme úplné rozhodnutí. Tento způsob má za následek ztrátu času (zejména na vyšších stupních velení), který podřízené stupně velení fakticky nevyužívají. Proto vzniká potřeba rozpracovat jednotný přístup k řešení tohoto problému a vědecky zdůvodněné závěry.

Úloha ujasnění úkolu a zhodnocení situace při přípravě předběžných nařízení

Určení pásma útoku není jen výsledkem ujasnění úkolu. Šířka pásma útoku svazku (útvary) může být různá. Někdy bude totožná se šířkou úseku průlomu nebo může být několikrát větší. Závisí na množství svazků (útvary), které je výhodné mít v prvním sledu, na naplněnosti vojsk, rázu terénu a jiných podmínkách vzniklé situace. Šířka pásma útoku svazku (útvary) závisí také na místě působení — na hlavním nebo vedlejším směru. Aby velitel promyšleně určil pásmo útoku, při zhodnocování situace nejdříve stanoví směr hlavního úderu (když jej neoznačil nadřízený velitel) a potom bojovou sestavu vševojskových svazků (útvary). Bojovou sestavu útvary (jednotek) druhů vojsk a speciálních vojsk a ostatní prvky rozhodnutí v této etapě práce neurčuje. Po určení směru hlavního úderu a bojové sestavy vojsk není zvlášť těžké určit pásmo útoku a čáry (prostory) úkolů. Z toho vyplývá, že tyto otázky řešíme jako výsledek zhodnocení situace.

V podmínkách rychle se měnící si-

tuace, kdy činitel času je značně citelný, velitel přistupuje ke zhodnocení situace a přijetí rozhodnutí po seznámení se s hlavním obsahem úkolu, který zahrnuje údaje o tom, ve kterém pásmu bude svazek (úvar) útočit, které čáry (prostory) ovládne, kdy má být v pohotovosti k plnění úkolu. V podmínkách samostatné činnosti vojsk a rychle se měnící situace, kdy je vyloučeno, že budou doručeny rozkazy od nadřízeného velitele, rozhodnutí obsahuje stejné otázky a velitel je přijímá jen na základě zhodnocení vzniklé situace.

V bojové situaci je tedy předběžné nařízení výsledkem ujasnění úkolu, ale i zhodnocení situace, stanovení zámyslu činnosti a úkolů podřízeným vševojskovým svazkům (útvary). V podstatě tento postup práce je samostatným obdobím (etapou) přijetí rozhodnutí velitele. Takto chápáná otázka objektivně odráží současnou praxi, přispívá ke zvýšení přesnosti, sladění a účinnosti organizační činnosti velitelů a štábů.

Zámysl činnosti

Při zhodnocování situace velitel na začátku určuje posloupnost ničení nepřítel, jeho uskupení, které bude ničeno jadernými zbraněmi, směr hlavního úderu, uskupení (bojovou sestavu) vlastních vševojskových svazků (útvary), jejich pásmo útoku a čáry (prostory) úkolů.

Zdálo by se, že tento souhrn otázek nemůžeme považovat za zámysl, který

obsahuje, jak je oficiálně přijato, značně širší obsah opatření; na druhé straně však nezahrnuje úkoly vševojskových útvary. Proto se snažíme sloučit tyto otázky pod jedno společné pojmenování „idea rozhodnutí“. Zejména taková zásadní část rozhodnutí je v první řadě nutná v podmínkách velkého nedostatku času. Idea rozhodnutí umožňuje již v předběžných nařízeních nařídít vojskům zdů-

vodněné úkoly, na jejich základě mohou podřízené štáby, i když ne v úplném rozsahu, organizovat cílevědomé souběžné plánování bojové činnosti. Idea rozhodnutí, která obsahuje nejdůležitější prvky zámyslu a některé další otázky, má velký praktický smysl než úplná forma používaného zámyslu. Současně však zavádění dalšího termínu (i když ve své podstatě správného), není žádoucí. Zřejmě je účelnější upřesnit obsah zámyslu rozhodnutí.

Proces přijetí rozhodnutí velitele rozdělujeme podle času jakoby na dvě období. Na začátku přijímá rozhodnutí podle některých důležitých otázek a vydává předběžná nařízení, potom dokončí přijetí rozhodnutí a pokračuje v organizaci boje (operaci). Rozhodující přitom je první období.

Obsah zámyslu jako prvořadá a nejdůležitější část rozhodnutí musí tedy odpovídat cílům a obsahu práce velitele v prvním období a musí být základem k dokončení přijetí rozhodnutí jako celku.

Hlavním cílem prvního období práce je v minimálním čase zdůvodněným způsobem určit základní obsah úkolů vševojskových svazků (útvárů), operativně předat úkoly podřízeným velitelům a tím jim vytvořit podmínky pro cílevědomou činnost při organizaci boje.

Vzhledem k tomu je účelné, aby zámysl bojové činnosti obsahoval:

- jakého nepřítele a v jakém pořadí zničit;
- jaké uskupení nepřítele bude zničeno jadernými zbraněmi;
- směr hlavního úderu;
- bojové sestavy vševojskových svazků (útvárů);
- základní obsah úkolu a charakter manévru.

Jen při přijetí rozhodnutí podle bodů, které obsahuje zámysl, můžeme cílevědomě a konkrétně určit objekty, které budou ničeny jadernými a jinými zbraněmi, způsob použití těchto zbraní, diferencovaně rozdělit síly a prostředky, určit jejich manévry, vytvořit odpovídající uskupení dělostřelectva a vojsk PVO, vytvořit zálohy, určit způsob součinnosti, velení a konkrétní opatření k zabezpečení bojové činnosti vojsk, které budou odpovídat jejich úloze a místu v plánované činnosti.

Obsah zámyslu operace (boje), podle kterého se na začátku své práce velitel rozhoduje, neobsahuje konkrétní způsoby použití jaderných zbraní ani objekty jaderných úderů. To má určitý smysl. Stanoví-li velitel zámysl činnosti, určuje uskupení nepřítele a jiné prvky bojové sestavy, které budou ničeny hromadným jaderným úderem. Při vedení bojové činnosti s použitím jaderných zbraní je to rozhodující podmínkou volby směru hlavního úderu.

Konkrétní a podrobné stanovení způsobu použití jaderných prostředků a volbu konkrétních objektů pro úderů řešíme v průběhu další práce spojené s přijetím rozhodnutí v době, kdy budou vojskům již předána předběžná nařízení. Konečné rozhodnutí k této otázce často přijímáme až po upřesnění (po doplňkovém průzkumu) objektů pro jaderné úderů a získání podkladů o cílech, které budou ničeny prostředky nadřízeného velitele. Řešení všech těchto otázek vyžaduje určitý čas. Otálení s doručením úkolů vojskům by mohlo mít za následek zmaření včasné organizace bojové činnosti. Proto není náhodou, že v praxi neuvádíme v předběžných nařízeních objekty, které budou ničeny jadernými úderů.

Zkušenosti ze cvičení ukazují, že zámysl pro útok obsahuje často jen takové otázky, jakého nepřítele a v jakém pořadí zničit, směr hlavního úderu. Způsob ničení nepřítele palbou (které zahrnuje i použití jaderných úderů) určujeme po zpracování zámyslu bojové činnosti, určení úseku průlomu, bojové sestavy vševojskových útvarů (svazků) a po stanovení jejich bojových úkolů. Jen po přijetí rozhodnutí podle těchto otázek velitel určuje způsob jaderné a dělostřelecké přípravy; to nařizuje v bojových rozkazech a ne v předběžných nařízeních.

Současně s tímto způsobem se vžila v posledních letech zásada jednoty plánování bojové činnosti nezávisle na používáních prostředků ničení. Při plánování operace (boje) předvídáme zabezpečení trvalé pohotovosti vojsk k činnosti v podmínkách použití jaderných zbraní. Přitom prvořadou pozorností věnujeme zabezpečení pohotovosti raketových vojsk a letectva k zahájení prvního jaderného úderu. Použití jaderných prostředků v prvním úderu plánujeme

centralizovaně. Čekání na údaje o použití prostředků ničení nadřízeného velitele vede ke ztrátě času. Vševojsková idea rozhodnutí může být totiž zpracována ještě do té doby než budou určeny objekty

pro jaderné údery. To vše je nutné vzít v úvahu v předběžných a bojových nařízeních, které vydává kterýkoli stupeň velení, tzn. v tomto směru není nutné odmítat nebo doplňovat dosavadní praxi.

Práce po obdržení předběžného nařízení

V souladu s obsahem ujasnění úkolu v praxi operační přípravy často vyžadujeme, aby podřízený velitel ještě před zhodnocením situace měl jasnou představu a správně pochopil záměr nadřízeného velitele a úlohu i místo podřízených vojsk při jeho uskutečnění (tzn. musí chápat spojitosti příčiny a důsledky mezi úkolem a situací bez zhodnocení situace).

Na základě zkušeností ze cvičení velitel nejdříve studuje hlavní obsah stanoveného úkolu; to mu umožňuje určit v jakém pásmu a jakého konkrétního nepřítele hodnotit, jaký terén studovat, s jakou činností sousedů počítat atd. Jen v průběhu hodnocení situace můžeme např. pochopit, proč má svazek (útvary) působit ne v bažinatém terénu k úderu do boku a týlu bránícího se uskupení nepřítele, ale na vhodném, schůdném směru k vedení čelního úderu, proč ne na pravém, ale na levém křídle, proč ne ve druhém, ale v prvním sledu, atd. To znamená, že po prostudování hlavního obsahu úkolu velitel přistupuje k zhodnocení situace; v průběhu hodnocení si ujasňuje takové otázky, jako záměr nadřízeného velitele, úlohu a místo podřízených vojsk při jeho uskutečňování.

Přesněji řečeno, při ujasnění úkolu si velitel stanoví cíl pochopit záměr nadřízeného velitele, úlohu a místo podřízených vojsk při jeho uskutečňování. Avšak tyto otázky řeší v průběhu analýzy zásadních prvků situace, tj. nepřítele, situace, stavu a bojeschopnosti podřízených vojsk, vlastností terénu atd. V tomto smyslu je ujasnění úkolu (v jeho větší části) a zhodnocení situace jednotný proces. Na vojskových cvičeních není zvykem, aby velitel nejdříve jasně pochopil záměr plánované činnosti odtržené od situace a teprve potom přistoupil k jejímu hodnocení. To je zřejmé např. při organizaci útoku z chodu, kdy potřebné podklady o situaci a úkol dostává veli-

tel současně. Nakonec i v průběhu boje po obdržení nového úkolu velitel mnohem rychleji pochopí záměr svého nadřízeného velitele, protože sám nepřetržitě analyzuje situaci a předvídá její další možný vývoj. I v tomto případě si velitel rychleji ujasní záměr nadřízeného velitele, úlohu a místo podřízených vojsk při jeho uskutečňování, protože již předběžně zhodnotil situaci.

Velitel při ujasnění úkolu nejdříve v hlavních rysech a potom v plnění rozsahu musí důkladně pochopit:

- charakter, obsah i posloupnost budoucí bojové činnosti;

- způsob použití prostředků ničení, druhého sledu, vzdušného výsadku, záloh a POZ nadřízeného velitele ve svém pásmu;

- určené posilové a podpůrné prostředky;

- dobu a místo podřízení;

- úkoly sousedů a rozhraní s nimi;

- dobu pohotovosti k bojové činnosti;

- lhůty splnění úkolů;

- dobu předložení rozhodnutí nadřízenému veliteli;

- rozmístění míst velení.

Při organizaci útoku z chodu musíme kromě toho prostudovat osy přesunu, výchozí a regulační čáry, čáry rozvíjení do praporek (rotních) proudů, čáru zteče atd.

Na závěr ujasnění úkolu velitel musí pochopit jaké požadavky má nadřízený velitel k jeho rozhodnutí i na činnost vojsk k dosažení stanovených cílů. Pochopení těchto požadavků usnadňuje cílevědomé zhodnocení situace.

Po ujasnění úkolu v potřebném rozsahu je účelné bezodkladně informovat o jeho obsahu (v potřebném rozsahu) podřízená vojska, seznámit je s nejnovějšími zprávami o situaci, určit doby pohotovosti k bojové činnosti, stanovit pořadí prací v terénu a přípravná opatření. Podřízené štáby, znají-li situaci a stav

vlastních vojsk, sousedů a úkol nadřízeného velitele, mohou organizovat řadu opatření k zabezpečení plánované činnosti. Toto je také jedna z podmínek souběžného plánování a přípravy k vedení boje. Napomáhá mu cílevědomý rozpočet času současné práce na různých stupních velení.

Dále velitel přistupuje k hodnocení situace, v jejímž průběhu pokračuje v pochopení úkolu, ujasňuje a upřesňuje zámysl nadřízeného velitele pro budoucí bojovou činnost a také úlohu a místo podřízených vojsk při jeho uskutečňování. Hlavní pozornost při hodnocení věnuje zejména nepříteli a terénu, další podmínky hodnotí podle potřeby. Při rozboru situace je velmi důležité stanovit v jaké míře různé činitele situace ulehčují nebo ztěžují splnění úkolu a určit opatření, která umožní neefektivněji využít výhodných podmínek a maximálně snížit záporné vlivy.

Při hodnocení situace velitel věnuje hlavní pozornost především stanovení zámyslu činnosti. V tom se plně projevuje jeho schopnost předvídat průběh bojové činnosti. Čím je tato schopnost velitele větší a dokonalejší, tím více zdůvodněný je zámysl a plán boje, konkrétnější jsou bojové úkoly vojsk a úplnější organizace součinnosti sil a prostředků.

Situaci nehodnotíme šablonovitě. Mezi nejpoužívanější způsoby hodnocení situace patří metoda postupného hodnocení, metoda hodnocení podle prvků situace, komplexní metoda a spojení jednotlivých metod.

Při metodě postupného hodnocení dohodnotíme všechny prvky situace postupně a získané závěry porovnáváme a bereme v úvahu při přijetí rozhodování. Této metody používáme obvykle do doby obdržení úkolu a při dostatku času i po jeho obdržení.

Metoda hodnocení podle prvků situace spočívá v hodnocení jen nejdůležitějších prvků situace, které mají rozhodující vliv na přijetí rozhodnutí. Používáme ji většinou v průběhu boje, zejména v souvislosti s vydáváním předběžných nařízení při organizaci boje ke splnění úkolu a v jiných podmínkách. Např. při předvídání boje v zamořeném prostoru velitel především hodnotí radiační situaci a zvažuje

o možných dávkách ozáření osob; takto získané závěry budou rozhodující při volbě způsobů překonávání zamořených prostorů.

Komplexní metoda je charakteristická tím, že při hodnocení každého prvku rozhodnutí současně dohodnotíme v jednom komplexu a ve vzájemné spojitosti všechny podmínky situace (nebo jejich část), které ovlivňují obsah rozhodnutí. Této metody obvykle používáme po obdržení úkolu a v průběhu boje, napomáhá cílevědoměji a operativněji pracovat než při metodě postupného hodnocení. Komplexní hodnocení situace je ulehčeno tím, že mnohé jiné podmínky studujeme do doby obdržení úkolu. Proto při souběžném organizování bojové činnosti, zejména při určení zámyslu bojeschopnosti, je tato metoda hlavní.

Určuje-li např. velitel směr hlavního úderu (soustředění hlavního úsilí), současně a ve spojitosti s tím hodnotí nepříteli, terén, sousedy, ujasňuje si a upřesňuje zámysl nadřízeného velitele, bojové možnosti podřízených vojsk, jejich úlohu a místo při uskutečňování celkového zámyslu, radiační situaci, počasí, podnebí, roční a denní dobu. Přitom v hlavních rysech připravuje i rozhodnutí k použití jaderných zbraní. Při určení úseku průlomu rovněž v jediném komplexu hodnotí ty podmínky situace, které ovlivňují obsah rozhodnutí. Zvláště podrobně hodnotí nepříteli, charakter a stupeň ženijního vybavení jeho obrany, hustotu palebných prostředků (především protitankových a obrněných), morálně bojovou pevnost vojáků, palébné možnosti vlastních vojsk, roční a denní dobu atd.

Obdobným způsobem velitel hodnotí situaci při přijímání rozhodnutí po jeho jednotlivých prvcích. Hodnocení situace a přijetí rozhodnutí je tudíž jednotný tvůrčí proces.

Když velitel stanoví zámysl bojové činnosti, předkládá jej ke schválení nadřízenému veliteli, informuje své zástupce, náčelníky druhů vojsk a služeb a aniž by zdržoval realizaci přijatého rozhodnutí, osobně a s pomocí štábu vydává vojskům předběžná nařízení.

Dnes je již obecně uznáváno, že předběžná nařízení podle dřívejšího chápání

v soudobých podmínkách ztratily smysl, protože seznámení podřízených o charakteru budoucí činnosti až po obdržení úkolu od nadřízeného velitele je opožděné opatření. O tom svědčí velký rozsah práce, který mohou plnit a často plní velitelé, štáby a vojska ještě do doby obdržení úkolu. Předběžná nařízení se stala svým obsahem bojovým nařízením, protože obsahují bojové úkoly. Jsou zpracované a vydané na základě přijatého rozhodnutí k boji a ne jako výsledek pouhého ujasnění úkolu. V tomto se zásadně liší od tradičních předběžných nařízení.

Po vydání a doručení úkolů v potřebném rozsahu podřízeným velitelům velitel pokračuje v hodnocení situace, v plném rozsahu dokončuje přijetí rozhodnutí, určuje úkoly vojskům prostřednictvím bojových nařízení, nebo s využitím styčných důstojníků a umožňuje-li to situace i osobně. Pokyny pro součinnost vydává podřízeným velitelům ve výpisu současně s bojovými nařízeními, nebo samotnými nařízeními, předávajícími spojovacími technickými prostředky nebo důstojníky štábu.

Velký význam pro dosažení maximální účinnosti v souběžné práci podřízených stupňů velení má sladění grafikonu práce různých velitelství k organizaci boje a přesně stanovený systém doručování nařízení pro všechny druhy zabezpečení bojové činnosti.

Na cvičeních můžeme často vidět, že velitel v průběhu rekognoskace zbytečně mnoho času ztrácí na vydání všeobecných pokynů podřízeným, které nemají nic společného s prací v terénu. Tyto pokyny v co největším rozsahu je účelné vydávat včas.

Účinnost metody souběžného plánování se dále zvyšuje tím, že velitelé všech stupňů ještě do odjezdu na rekognoskaci znají svůj úkol a základní pokyny pro součinnost. Současně s tím má velký význam sladění práce v terénu různých stupňů velení. V minulé válce velitelé svazů věnovali této otázce výjimečnou pozornost, vyžadovali především, aby jednotky, útvary a svazky maximálně využívaly denní doby.

Velitel divize po vydání úkolů a vydání pokynů pro součinnost obvykle ještě jízďel s náčelníky druhů vojsk, služeb

a oddělení štábu na směr hlavního úderu (soustředění hlavního úsilí), kde upřesňoval své rozhodnutí a v určenou dobu je předával příjíždějícím velitelům útvaru. S plukem, který působil na vedlejším směru, obdobnou práci vykonával zástupce velitele divize (náčelník štábu). Velitel pluku po vydání úkolů podřízeným a nutných pokynů pro součinnost, vyjížděl do terénu s veliteli praporů, upřesňoval způsob přesunu, další činnost jednotek a ve stanovené době příjížděl k veliteli divize. Po návratu od nadřízeného velitele, velitelé pluků (praporů) zakončovali organizaci boje v terénu, přičemž věnovali hlavní pozornost sladění činnosti všech sil a prostředků.

Tento způsob práce je přijatelný i v soudobých podmínkách. Při práci v terénu ovšem není možné připustit dlouhý pobyt důstojníků na předním okraji obrany; tam je účelné organizovat boj jen k otázkám na viditelnou hloubku rozmístění jeho vojsk. Pokyny k ostatním otázkám je nutné vydávat v úkrytu nebo mimo přímé pozorování ze strany nepřítelů.

Metoda souběžného plánování umožňuje tak značně zkrátit dobu potřebnou na doručení úkolů vojskům a na organizaci bojové činnosti jako celku. Přispívají k tomu:

- trvalá vzájemná informovanost jednotlivých stupňů velení o změnách v situaci,

- současné uskutečnění organizačních a přípravných opatření ještě do obdržení úkolu,

- okamžité předání úkolů v potřebném rozsahu, posledních zpráv o situaci a prvořadých nařízení podřízeným,

- operativní přijetí rozhodnutí podle jeho nejdůležitějších prvků a doručení nejdříve neúplných a potom kompletních úkolů vojskům,

- znalost bojových úkolů a nutných pokynů pro součinnost ještě do odjezdu na rekognoskaci a účelný způsob jejího uskutečnění na všech velitelských stupních.

Dodržení těchto podmínek do jisté míry umožňuje vyřešit rozpory mezi narůstajícím rozsahem organizační činnosti velitelů a štábů a mezi časem, který je k dispozici.

Rozebíraná metoda organizace bojové činnosti organicky zahrnuje takové požadavky na odpovědné funkcionáře jako jsou předvídání, prozíravost a iniciativa,

udržování trvalé bojeschopnosti vojsk, včasná připravenost k boji, dosažení vysoké operativnosti a přesnosti v organizátorské činnosti velitelů a štábů.

V závěru se krátce zmíníme o metodice přípravy důstojníků k organizaci bojové činnosti vojsk. Na skupinových zaměstnáních při probírání učebních úkolů každého druhu boje je účelné důstojníkům vydávat ze začátku jen výchozí situaci, neuvádět přitom bojové úkoly svazku (útvary). Samotná situace jim napoví, co a v jaké posloupnosti je potřeba dělat před obdržení úkolu. Na začátku je nutné tuto práci organizovat tak, aby se na ní aktivně podílel řídící cvičení. Teprve potom, až skončí všechna organizátorská činnost k výchozí situaci, je účelné určit konkrétní úkoly svazku (útvary) ovšem neúplné — formou předběžných nařízení. Po realizaci obdrženého nařízení můžeme cvičícím stanovit úkoly vojskům v plném rozsahu a vydat potřebné pokyny pro součinnost atd.

Tato metodika umožní generálům a důstojníkům rychle zvládnout metody souběžné organizace bojové činnosti vojsk a zavést ji do praxe.

Upraveno ze sovětského tisku